

Arbeidsdepartementet
Einar Gerhardsens plass 3
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

MOTTATT

11 JUL 2011

ARBEIDSDEPARTEMENTET

Vår fil: B11-SO05
Vårt arkiv: 402
Saksbeh: Stian Oen

Oslo, 07. juli 2011

Vedr. Utkast til forskrift til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen - Høring

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) viser til at det 12. april 2011 ble sendt ut høringsforslag fra Arbeidsdepartementet der det bes om tilbakemeldinger på utkast til forskrift til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. Høringsfristen ble satt til 15. juli.

FFOs SYNSPUNKTER

FFOs synspunkter på de ulike forslagene som drøftes i høringsnotatet omhandler forslagene knyttet til kvalifiseringsprogrammet og kvalifiseringsstønad, og kan oppsummeres i følgende punkter:

- FFO ønsker kvalifiseringsstønad og arbeidsavklaringspenger sammenslått til én stønad.
- FFO støtter departementets forslag vedrørende kvalifiseringsprogrammets innhold.
- FFO mener bestemmelsene knyttet til kvalifiseringsprogrammets varighet bør utformes noe mindre rigid.
- FFO mener det foreslåtte barnetillegget er for lavt.

Om kvalifiseringsstønad og arbeidsavklaringspenger

De to stønadene kvalifiseringsstønad og arbeidsavklaringspenger har i praksis svært mye av det samme oppfølgingsregimet, og personene som blir mottakere av stønadene har også svært mye av det samme oppfølgings- og bistandsbehovet. Dette fremkommer eksempelvis ved at det er lovfestet at arbeidsevnevurdering skal benyttes overfor mottakerne av kvalifiseringspenger. Samtidig er det også et vilkår for tilståelse av arbeidsavklaringspenger at slik arbeidsevnevurdering er gjennomført.

Den mest markante skilnaden i dagens regelverk synes å være selve inngangsfasen til de to stønadene. Mottakere av kvalifiseringspenger vil som regel være mottakere av økonomisk sosialhjelp i forkant av stønadstilståelse. Den konkrete vurderingen vil knytte seg til mulighet for fremtidig arbeidsdeltakelse. For mottakere av arbeidsavklaringspenger er det vurderinger knyttet til arbeidsevne ved tidspunktet for stønadstilståelse som er det avgjørende.

For den enkelte stønadsmottaker må dette ofte fremstå som et lite meningsfullt skille. For han eller henne vil det være hvilken oppfølging og bistand NAV kan gi som vil være det sentrale, ikke navnet på stønaden. Dette er også et svært sentralt trekk ved mange av endringene i NAVs tjenestetilbud de seinere årene, der fokus har vært rettet mot høyest mulig arbeidslivsdeltakelse.

Sett fra FFOs ståsted er det vanskelig å se at det kan være spesielt hensiktsmessig å opprettholde skillet mellom to stønadstyper, når oppfølgingen og bistanden som skal gis den enkelte brukeren har sterke likhetstrekk. Funksjonshemmede og kronisk syke kan ha mye å tjene på at det er innholdet og oppfølgingen som kommer mest mulig i fokus i stønadsløpene. At det eksisterer et samfunnsøkonomisk effektiviseringspotensial ved sammenslåing av de to stønadene kan, slik FFO vurderer det, ikke utelukkes.

FFO mener derfor at de to stønadene arbeidsavklaringspenger og kvalifiseringsstønad bør slås sammen til én stønad. En slik sammenslåing bør følges opp lovteknisk, slik at det i lov og forskrift legges avgjørende vekt på den enkeltes behov for oppfølging og bistand fra NAVs side for å komme i arbeid når stønaden skal vurderes.

FFO er innforstått med at en sammenslåing av de to stønadene sannsynligvis ikke er aktuelt å gjennomføre i forbindelse med det pågående forskriftsarbeidet. Når dette likevel spilles inn nå er det som et forslag til det videre arbeidet med å utvikle korttidsytelsene innenfor velferdssystemet, og deres virkemåte i forhold til hverandre.

Kvalifiseringsprogrammets innhold

FFO støtter departementets forslag til forskriftsbestemmelser når det gjelder kvalifiseringsprogrammets innhold. Det er samtidig viktig å understreke at bestemmelsene ikke må praktiseres slik at fremgangsmåter og oppfølging som fremstår som hensiktsmessig, utelukkes som følge av en for streng regelverksforståelse. Slik FFO leser forskriftsteksten kan enkelte formuleringer brukes svært rigid, noe som først og fremst vil være et bidrag til mislykkede kvalifiseringsløp.

FFO ber derfor departementet følge opp og evaluere hvordan bestemmelsene knyttet til kvalifiseringsprogrammets innhold faktisk håndheves ved de enkelte NAV-kontorene. FFO mener det er helt sentralt at dersom regelverksanvendelsen er uhenksom, må det foretas justeringer i regelverket.

FFO vil i tillegg påpeke at dagens regelverk knyttet til kvalifiseringsprogrammets innhold på enkelte punkter synes unødig strengt, så lenge målsetningen skal være å oppnå best mulig resultater i forhold til økt arbeidslivsdeltakelse. Det eksisterer et nokså strengt kontrollregime for kvalifiseringsstønaden, med sterke økonomiske

sanksjonsmuligheter hos NAV dersom programdeltakeren ikke følger programmets innhold på tilfredsstillende vis. FFO mener dette framstår som en uhensiktsmessig tilnærming. Innholdet i oppfølgingen bør være preget av mest mulig "skreddersøm" overfor den enkelte, fremfor trusler om økonomiske sanksjoner.

Kvalifiseringsprogrammets varighet

FFO har i en årrekke hatt et sterkt engasjement knyttet til bestemmelser omkring kvalifiserings- og oppfølgingsløps varighet. Dette engasjementet dreier seg i første rekke om at det er den enkelte stønadsmottakers behov for oppfølging og bistand som alltid må avgjøre varigheten, og ikke for strengt fastsatte regelverksbestemmelser.

FFO opplever at de foreslåtte bestemmelsene om kvalifiseringsprogrammets varighet i hovedsak gir rom for en fleksibel og god håndtering, slik at den enkelte deltaker vil få den bistanden og oppfølgingen han eller hun har behov for så lenge som nødvendig. Bestemmelsene om forlengelse dersom målsetningen med programmet ikke er oppnådd når det opprinnelige vedtaket opphører, mener imidlertid FFO er unødig strengt satt. Opplevtes forlengelse som hensiktsmessig av ansvarlig saksbehandler og bruker i fellesskap, bør slik forlengelse gis. Dette bør derfor regelverket åpne opp for i større grad enn hva som er foreslått i forskriftsutkastet.

Barnetillegget

Når det foreslås innført et barnetillegg på kr 27 per dag per barn for mottakere av kvalifiseringsstønad, må det sees i sammenheng med at dette også er barnetillegget mottakere av stønaden med arbeidsavklaringspenger mottar. Dette er derfor en naturlig regelendring, som FFO støtter.

Imidlertid er FFOs syn at et barnetillegg på til sammen kr. 7.020 per barn per år, er altfor lavt og må økes. Dette har også vært og er FFOs syn på barnetillegget for mottakere av arbeidsavklaringspenger. FFO mener at et naturlig nivå i denne sammenhengen er uførepensjonister med forsørgeransvar, der barnetillegget er behovsprøvd oppad til 0,4 G. FFO mener at et barnetillegg på 0,4 G i langt større grad samsvarer med merutgiftene som følger med å ha et forsørgeransvar enn dagens stønadsnivå. I tillegg vektlegger FFO at mottakere av korttidsstønader til livsopphold er overrepresentert blant de med dårlige levekår, og derfor har denne gruppa et sterkt behov for tilleggsinntekt ved forsørgeransvar, noe barnetillegget bidrar til.

Vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Knut Magne Ellingsen/
Leder

Liv Arum
Generalsekretær